C/2024/2095

26.3.2024

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Corupția în domeniul achizițiilor publice și impactul acesteia asupra pieței interne”

(aviz din proprie inițiativă)

(C/2024/2095)

Raportor: **domnul José Antonio MORENO DÍAZ**

Coraportor: **domnul Cristian PÎRVULESCU**

Decizia Adunării Plenare	25.1.2023
Temei juridic	Articolul 52 alineatul (2) din Regulamentul de procedură
	Aviz din proprie inițiativă
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	20.12.2023
Data adoptării în sesiunea plenară	17.1.2024
Sesiunea plenară nr.	584
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotrivă/ abțineri)	219/0/0

1. **Concluzii și recomandări**

1.1. Crizele succesive care au lovit planeta începând din 2020 au condus la o creștere a intervenției autorităților publice în economie, atât la nivel național, cât și la nivel european, și, în consecință, la o creștere a investițiilor publice menite să protejeze bunurile comune europene (cum ar fi sănătatea, siguranța, mediul, clima și pacea). Resursele financiare europene și naționale sunt instrumente importante pentru a garanta prosperitatea și competitivitatea Europei și rezultă din impozitarea cetățenilor europeni. Din acest motiv, ele trebuie să nu fie utilizate pentru interese private și ilicite; același lucru se aplică și banilor cheltuiți pentru achizițiile publice.

1.2. UE a făcut un important pas înainte prin corelarea protecției statului de drept, inclusiv a eforturilor eficace de combatere a corupției, cu imperativul protejării intereselor sale financiare. Această abordare trebuie dezvoltată în continuare, deoarece încălcările statului de drept nu afectează doar interesele financiare ale UE; acestea au impact și asupra principalelor politici care reglementează piața unică. Pachetul anticorupție din 3 mai 2023, care abordează corupția în toate domeniile, nu numai în ceea ce privește fondurile UE, ar trebui consolidat.

1.3. În temeiul articolului 83 alineatul (1) din TFUE, corupția este considerată o infracțiune gravă, care are o dimensiune transfrontalieră. Pentru a asigura un nivel minim de coordonare și armonizare a practicilor juridice și instituționale ale statelor membre, CESE consideră că Parlamentul European și Consiliul ar trebui să adopte propunerea de directivă a Comisiei pe această temă cât mai curând posibil în cursul acestei legislaturi.

1.4. Comitetul Economic și Social European (CESE) consideră că Comisia trebuie să reinstituie Raportul anti-corupție al UE: acesta a fost instituit prin comunicarea privind combaterea corupției în UE în 2011, dar a fost întrerupt după primul raport din 2014. Raportul ar putea fi utilizat pentru a evidenția și a integra diversele dimensiuni ale luptei împotriva corupției, cărora cadrul pentru consolidarea statului de drept le acordă în prezent prea puțină atenție sau deloc.

1.5. Ar trebui să se pună accentul pe achizițiile publice, cu toată complexitatea și consecințele acestora. UE trebuie să acorde prioritate evaluării cadrului legislativ privind integritatea achizițiilor publice și punerii sale în aplicare pentru a verifica dacă acest cadru este în concordanță cu nevoile luptei împotriva corupției. Acest lucru va permite Comisiei să decidă dacă și cum să își exercite dreptul de inițiativă.

1.6. CESE consideră că cadrul de reglementare stabilit de directivele pe această temă este încă valabil și adecvat și nu trebuie revizuit. Cu toate acestea, este necesar să se pună accentul pe redirecționarea cadrului de reglementare către noile valori care stau la baza strategiei sociale, economice și de mediu a UE.

1.7. Recunoscând responsabilitatea semnificativă a UE în combaterea corupției la nivel mondial, CESE sprijină propunerea Parlamentului European prin care se solicită Comisiei să pregătească o strategie globală anticorupție a UE, care să abordeze corupția ca pe un fenomen global care face necesară crearea unor instituții anticorupție, a unor mecanisme de prevenire eficace și a unui cadru de reglementare internațional, precum și a unor mijloace de recuperare a activelor și de urmărire penală în interiorul UE.

1.8. Practicile de corupție pot oferi actorilor politici câștiguri și resurse ilegale pentru a organiza campanii și a-și menține sistemul de sprijin bazat pe clientelă, distrugând condițiile de concurență echitabile. Actorii străini pot utiliza finanțarea ilegală pentru a sprijini diverse mișcări politice și diverși candidați, oferindu-le foloase necuvenite și compromițând, astfel, integritatea electorală și pluralismul. În acest sens, eforturile de combatere a corupției ar trebui să fie mai bine aliniate la cele de protejare și dezvoltare a democrației în UE, care se înscriu în prezent în Planul de acțiune pentru democrația europeană.

1.9. CESE consideră că Comisia ar putea adopta o comunicare care să confirme directivele din 2014 privind achizițiile publice. Comisia ar putea profita de această ocazie pentru a consolida o serie de proceduri și instrumente prevăzute de directivele respective, care nu au fost încă dezvoltate, pentru a confirma cele șase priorități strategice enumerate în 2017 și pentru a le orienta către sustenabilitate.

1.10. Piața europeană a achizițiilor publice ar fi trebuit să fie digitalizată cu ani în urmă, întrucât digitalizarea este un instrument de cunoaștere, transparență, rapiditate și integritate a întregului ciclu de viață al achizițiilor publice. Prin urmare, este esențial ca, pe parcursul acestui proces dificil, Comisia să continue să ofere asistență tehnică autorităților naționale.

1.11. Comisia ar putea acorda o importanță mai mare pactelor de integritate, în special după ce CJUE a constatat compatibilitatea lor cu legislația europeană privind achizițiile publice.

1.12. Sistemul de excludere încrucișată (între autoritățile europene/instituțiile naționale/băncile private) ar putea fi util pentru protejarea pieței interne împotriva utilizării neconforme a resurselor publice alocate licitațiilor, indiferent dacă aceste resurse sunt europene sau naționale.

1.13. CESE încurajează Comisia Europeană și alte instituții ale UE și naționale să considere reprezentarea lucrătorilor, negocierea colectivă și dialogul social ca instrumente esențiale pentru eficientizarea combaterii corupției la toate nivelurile.

1.14. CESE încurajează toate întreprinderile/asociațiile patronale și partenerii sociali să urmărească activ o cultură a integrității și să adere la cele mai bune standarde disponibile la nivel național și internațional; exemple în acest sens ar fi EN 17687:2022 „Achizițiile publice – Integritate și responsabilitate – Cerințe și orientări”, ISO 37001 (Sisteme de gestionare anti-corupție) și cele care decurg din dezvoltarea investițiilor de mediu, sociale și de guvernanță (ESG).

1.15. Întrucât achizițiile publice sunt descentralizate în toate statele membre, trebuie elaborate instrumente pentru a sprijini integritatea procedurii de achiziții publice la nivel regional și local. Comitetul Regiunilor poate oferi o perspectivă adecvată cu privire la urmărirea acestui obiectiv.

1.16. CESE așteaptă cu interes instituționalizarea și dezvoltarea rețelei UE de combatere a corupției și este dispus să participe la lucrările acesteia. CESE încurajează Comisia Europeană să pună la dispoziție fonduri pentru campaniile de sensibilizare a publicului cu privire la corupție și să sprijine bunele practici privind achizițiile publice responsabile social (APRS).

2. **Context**

2.1. Comisia a ajuns recent la aceeași concluzie: „[î]n fiecare an, în UE, peste 250 000 de autorități publice cheltuiesc aproximativ 2 mii de miliarde EUR (aproximativ 13,6 % din PIB) pentru achiziționarea de servicii, lucrări și bunuri” ([1]).

2.2. Injectarea unei vaste cantități de resurse financiare pe piața achizițiilor publice atrage **criminalitatea** (organizată și de altă natură) și reprezintă, de asemenea, o provocare pentru administrațiile publice, chemate să organizeze proceduri de urgență în situații extraordinare de urgență. Comisia a declarat că „[n]iciun sector sau domeniu de activitate nu este protejat de **riscurile de corupție**, dar domeniile comune cu risc ridicat merită o atenție deosebită – de obicei cele care implică gestionarea unor **fonduri publice** semnificative” ([2]). Potrivit unor estimări, în perioada 2016-2021, costul total al riscului de corupție în contractele de achiziții publice care implicau fonduri europene în UE-27 se ridica la 4,3 miliarde EUR ([3]).

([1]) JO C 98 I, 16.3.2023, p. 1.
([2]) COM(2023) 800 final, p. 16 și 18.
([3]) Parlamentul European, *Stepping up the EU's efforts to tackle corruption*. Cost of Non-Europe Report (*Intensificarea eforturilor UE de combatere a corupției. Raport privind costul non-Europei*), 2023, p. 2.

2.3. CESE recunoaște progresele semnificative înregistrate în combaterea corupției în UE și în statele membre. Includerea eforturilor anti-corupție în activitatea de protejare a statului de drept și elaborarea *Raportului privind statul de drept* aliniază eforturile anti-corupție cu alte aspecte-cheie ale guvernanței democratice, fiabile și eficace (articolul 2 din TUE). După cum a afirmat Comisia, „[c]ombaterea corupției este un element esențial pentru menținerea statului de drept și a încrederii cetățenilor și întreprinderilor în instituțiile publice. O abordare anticorupție cuprinzătoare trebuie să se bazeze pe o combinație de măsuri preventive și punitive” ([4]).

2.4. CJUE a afirmat că articolul 2 din TUE „nu constituie o simplă enunțare a unor orientări sau intenții de natură politică, ci conține valori care țin […] de însăși identitatea Uniunii în calitate de ordine juridică comună, valori care sunt concretizate în principii care implică obligații imperative din punct de vedere juridic pentru statele membre” ([5]). Prin urmare, aceste valori trebuie să pătrundă în politicile și comportamentul comun al autorităților publice și al actorilor economici care operează pe piața internă ([6]).

2.5. UE a făcut un important pas înainte prin corelarea protecției statului de drept, inclusiv a eforturilor eficace de combatere a corupției, cu imperativul protejării intereselor sale financiare. În cazul unor încălcări grave ale principiilor statului de drept, UE poate lua măsuri împotriva unui stat membru, cum ar fi suspendarea plăților și a angajamentelor, suspendarea plății tranșelor sau rambursarea anticipată a împrumuturilor, reducerea finanțării în cadrul angajamentelor existente, precum și interzicerea oricăror noi angajamente cu destinatarii sau a unor noi acorduri referitoare la împrumuturi sau la alte instrumente garantate din bugetul UE ([7]).

2.6. Ulterior prezentării pachetului anti-corupție la 3 mai 2023, Comisia Europeană a instituit, de asemenea, rețeaua UE împotriva corupției. Rețeaua este concepută ca un forum cuprinzător unde toate părțile interesate din UE să poată face schimb de bune practici, să discute oportunități, idei și planuri de lucru viitoare. Ea este incluzivă, înglobând organizații independente ale societății civile, în baza convingerii ferme că împărtășirea diferitelor perspective produce rezultate mai bune și o politică anti-corupție mai eficace ([8]).

3. **Observații generale**

3.1. Totuși, această abordare trebuie continuată. Dispozițiile procedurale actuale ale Regulamentului privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii ([9]) îi limitează domeniul de aplicare. În prezent, un singur stat membru face obiectul măsurilor prevăzute de acesta. Având în vedere pragul său ridicat de declanșare, acest instrument nu poate funcționa ca un stimulent pentru toate statele membre în vederea combaterii corupției. Alte limitări sunt, de asemenea, integrate în instrument. Încălcările statului de drept nu afectează doar interesele financiare ale UE; ele au impact și asupra principalelor politici care reglementează piața unică, limitând din nou domeniul de aplicare al regulamentului menționat.

3.2. În ceea ce privește lupta împotriva corupției în UE, corupția este considerată o infracțiune gravă, în temeiul articolului 83 alineatul (1) din TFUE. Prevenirea și represiunea implică numeroase aspecte, sfidând o clasificare unică în ceea ce privește competențele Uniunii, baza tratatelor, sectoarele și instrumentele de politică. CESE subliniază că sunt necesare mai multe eforturi pentru a integra diversele dimensiuni ale luptei împotriva corupției, astfel încât aceasta să devină mai eficace la toate nivelurile de guvernanță din întreaga UE. Există mai multe modalități de abordare a acestei probleme.

3.3. În primul rând, CESE consideră cadrul legislativ european fragmentat, normele care vizează combaterea corupției (cum ar fi cele privind criminalitatea organizată și spălarea produselor infracțiunii) fiind dispersate în diverse instrumente fără legătură între ele, inclusiv în domeniul achizițiilor publice (a se vedea punctul 3.6) ([10]). În plus, se încearcă remedierea acestei situații prin inițiativa de reglementare a Comisiei din 3 mai 2023 ([11]). CESE consideră că Parlamentul European și Consiliul ar trebui să adopte propunerea de directivă a Comisiei cât mai curând posibil în cursul acestei legislaturi parlamentare: directiva prevede o definiție comună și un cadru comun pentru combaterea corupției la nivelul UE și al statelor membre. Acesta este cel mai important pas în asigurarea unui nivel minim de coordonare și armonizare a practicilor juridice și instituționale ale statelor membre.

([4]) COM(2023) 800 final, paragraful 2.2.
([5]) Hotărârile CJUE, cauza C-156/21, punctul 232, și cauza C-157/21, punctul 264.
([6]) Pitruzzella, *L'integrazione tramite il valore dello „Stato di diritto”*, www.federalismi.it, Nr. 27/2022.
([7]) JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1.
([8]) Rețeaua UE împotriva corupției.
([9]) JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1.
([10]) Gaglio et al., *Strengthening the fight against corruption; assessing the EU legislative and policy framework* (*Consolidarea luptei împotriva corupției; evaluarea cadrului legislativ și politic al UE*), 2023.
([11]) A se vedea propunerea de directivă privind combaterea corupției etc. [COM(2023) 234 final] și comunicarea citată la nota de subsol 2.

3.4. În al doilea rând, CESE consideră că UE nu ar trebui să considere corupția ca fiind relevantă mai ales sau doar atunci când sunt implicate fonduri UE. Deținerea de competențe și instrumente directe de combatere a corupției legate de fondurile UE nu înseamnă că acest tip de corupție este singurul care există și care trebuie combătut. Corupția afectează direct persoanele fizice, întreprinderile și comunitățile care nu primesc ele însele finanțare din partea UE. Statele membre ar putea ajunge să opereze efectiv un sistem dualist, în care proiectele și finanțarea UE să fie, în medie, mai puțin susceptibile de a fi vizate de interese corupte și de practici de corupție decât cele naționale, în cazul cărora există mai puțină transparență și monitorizare. Pachetul anticorupție din 3 mai 2023, care abordează corupția în toate domeniile, nu numai în ceea ce privește fondurile UE, ar trebui consolidat.

3.5. În al treilea rând, CESE consideră că Comisia trebuie să reinstituie Raportul anti-corupție al UE: acesta a fost instituit prin comunicarea din 2011 intitulată „*Combaterea corupției în UE*" ([12]), dar a încetat după primul raport din 2014 ([13]). Raportul prezenta o analiză cuprinzătoare a situației legislației, a politicilor și a datelor privind corupția, cu 28 de secțiuni referitoare la statele membre. Raportul ar putea fi utilizat pentru a evidenția și a integra diversele dimensiuni ale luptei împotriva corupției, cărora cadrul pentru consolidarea statului de drept le acordă în prezent prea puțină atenție sau deloc. Acesta ar trebui să raționalizeze diverse componente de politică și legislație pentru a asigura coerența și eficacitatea, incluzând atât aspectele legate de statul de drept, cât și cele economice și cele legate de piața internă.

În al patrulea rând, ar trebui să se pună accentul pe achizițiile publice, cu toată complexitatea și consecințele lor. UE trebuie să acorde prioritate verificării adecvării cadrului legislativ și de reglementare privind integritatea achizițiilor publice și punerii sale în aplicare, pentru a verifica dacă acest cadru este în concordanță cu nevoile în materie de luptă împotriva corupției. Acest lucru va permite Comisiei să decidă dacă și cum să își exercite dreptul de inițiativă. Cadrul de reglementare pentru combaterea corupției pe piața achizițiilor publice constă în prezent din cele trei directive aprobate în 2014 ([14]).

3.5.1. Noțiunea de corupție acceptată de sistemul juridic al UE este **foarte largă** și depășește sfera penală pentru a include comportamentele care subminează integritatea, transparența, responsabilitatea etică și buna gestionare a afacerilor publice. Acest lucru decurge din practica consacrată a Comisiei ([15]), confirmată de Comunicarea comună privind lupta împotriva corupției ([16]): corupția este calificată drept „abuz de putere în scopul obținerii de câștiguri private".

3.5.2. În cele din urmă, în ceea ce privește acest subiect, CESE consideră că cadrul de reglementare stabilit de directivele pe această temă este încă valabil și adecvat și nu trebuie revizuit. Cu toate acestea, este necesar să se pună accentul pe redirecționarea cadrului de reglementare către noile valori care stau la baza strategiei sociale, economice și de mediu a UE, evidențiind legăturile dintre inițiativele legislative în curs ale Comisiei de punere în aplicare a obiectivelor ecologice, sociale și de mediu (a se vedea punctul 4.1). Încă o dată, CESE consideră că „este inevitabilă tranziția de la sistemul economic în care principalul motor era reprezentat de creștere, la cel în care sustenabilitatea primează" ([17]). În plus, sustenabilitatea generalizată este, de asemenea, piatra de temelie a strategiei celor trei instituții legislative europene ([18]).

3.6. În al cincilea rând, CESE semnalează efectul coroziv al corupției asupra încrederii publice, a legitimității guvernului reprezentativ și a democrației. Corupția nu afectează numai dezvoltarea economică și furnizarea de servicii publice: aceasta lovește în inima sistemelor democratice. În acest sens, eforturile de combatere a corupției ar trebui să fie mai bine aliniate la cele de protejare și dezvoltare a democrației în UE, care se înscriu în prezent în Planul de acțiune pentru democrația europeană.

3.7. În cele din urmă, CESE observă că UE are, de asemenea, o responsabilitate semnificativă de a combate corupția la nivel mondial. Această responsabilitate decurge din valorile și tratatele sale fondatoare, dar și din interesul său economic și politic pentru economia și dezvoltarea globale. Nu este o coincidență că Comisia Europeană a stabilit norme stricte care reglementează modul de atribuire a contractelor, pentru a se asigura că contractanții cu calificări adecvate sunt aleși în mod nepărtinitor și că se obține cel mai bun raport calitate-preț, cu o transparență deplină adecvată utilizării fondurilor publice

([12]) COM(2011) 308 final din 6 iunie 2011.
([13]) COM(2014) 38 final din 3 februarie 2014.
([14]) Directivele 2014/23/UE (JO L 94, 28.3.2014, p. 1), 2014/24/UE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65) și 2014/25/UE (JO L 94, 28.3.2014, p. 342).
([15]) COM(2003) 317, JO C 89 E, 14.4.2004, p. 110.
([16]) JOIN(2023) 12 final.
([17]) JO C 152, 6.4.2022, p. 7, punctul 1.1.
([18]) JO C 491, 23.12.2022, p. 1.

(Ghidul practic privind procedurile de contractare pentru acțiunile externe ale Uniunii Europene – PRAG ([19])). CESE sprijină propunerea Parlamentului European prin care se solicită Comisiei să pregătească o strategie globală anticorupție a UE, care să abordeze corupția ca pe un fenomen global care face necesară crearea unor instituții anticorupție, a unor mecanisme de prevenire eficace și a unui cadru de reglementare internațional, precum și a unor mijloace de recuperare a activelor și de urmărire penală în interiorul UE ([20]).

4. **Observații specifice**

4.1. CESE consideră că Comisia ar putea adopta o comunicare care să confirme directivele din 2014 privind achizițiile publice. Comisia ar putea profita de această ocazie pentru a consolida o serie de proceduri și instrumente prevăzute de directivele respective, care nu au fost încă dezvoltate, pentru a confirma cele șase priorități strategice enumerate în 2017 ([21]) și pentru a le orienta către sustenabilitate.

4.2. În opinia CESE, trei aspecte trebuie consolidate și îmbunătățite ([22]):

4.2.1. Comisia recunoaște legătura dintre sustenabilitate, tranziția digitală și achizițiile publice. Nu este o coincidență că, în ultima sa comunicare privind viitorul Uniunii, Comisia a declarat că „o transformare socioeconomică de succes și echitabilă nu este de la sine înțeleasă” ([23]).

4.2.2. Piața europeană a achizițiilor publice ar fi trebuit să fie mai avansată în ceea ce privește digitalizarea ([24]). Digitalizarea este un instrument de cunoaștere, transparență, rapiditate și integritate a întregului ciclu de viață al achizițiilor publice: datorită acestor caracteristici, digitalizarea este utilă în lupta împotriva corupției. Cu toate acestea, astfel cum a observat Comisia, „transformarea digitală a achizițiilor publice progresează lent” ([25]). În consecință, este esențial să se ofere în continuare sprijin tehnic autorităților naționale pe parcursul acestui proces dificil.

4.2.3. **Transparența este un instrument esențial** pentru îmbunătățirea integrității pieței europene a achizițiilor publice.

4.2.4. Comisia ar putea acorda o importanță mai mare pactelor de integritate, în special după ce CJUE a constatat compatibilitatea lor cu legislația europeană privind achizițiile publice ([26]). Ar fi util ca rezultatele proiectului-pilot să fie integrate în aplicarea acestor pacte ([27]), eliminând unele dintre problemele întâmpinate ([28]) prin crearea unui mediu constructiv și de colaborare atât pentru operatorii economici care participă la licitație, cât și pentru autoritățile contractante.

4.2.5. După cum a remarcat OCDE ([29]), orice încălcare a pactului de integritate ar putea duce la:

— excluderea unui ofertant din procedura de ofertare;

— anularea contractului atribuit în cazul în care responsabilitatea pentru faptă îi revine câștigătorului licitației;

— excluderea ofertanților/contractanților neconformi de la orice participare viitoare la proceduri de achiziții publice.

4.2.6. UE s-ar putea inspira din această practică și din cea a Băncii Mondiale cu privire la procedurile de creditare. Banca Mondială dispune de patru răspunsuri potențiale la comportamentul necorespunzător al unui operatorul economic:

— anularea condiționată a împrumutului („excludere cu liberare condiționată”);

([19]) Ghidul practic privind procedurile de contractare pentru acțiunile externe ale Uniunii Europene – PRAG.
([20]) Recomandarea Parlamentului European privind corupția și drepturile omului, 17 februarie 2022.
([21]) COM(2017) 572 final.
([22]) În această privință, CESE face referire la avizele sale precedente: JO C 13, 15.1.2016, p. 63, JO C 318, 29.10.2011, p. 113, JO C 191, 29.6.2012, p. 84.
([23]) COM(2023) 376 final din 6 iulie 2023, punctele I și III.1-2.
([24]) Articolul 33 ff din Directiva 2014/24/UE, cit.
([25]) COM(2017) 572 final, p. 5.
([26]) Hotărârea C-425/14, 22 octombrie 2015.
([27]) Proiectul „Pactele de integritate – Mecanismul de control civil pentru salvgardarea fondurilor UE, faza a 2-a”; pentru rezultate, a se vedea Aceves, *Safeguarding EU-Funded Investments with Integrity Pacts: a Decision-Maker's Guide to Collaborative Public Contracting Monitoring* (*Salvgardarea investițiilor finanțate din fonduri UE prin pacte de integritate. Ghid pentru factorii de decizie pentru monitorizarea contractelor de achiziții publice*), Transparency International, 26 martie 2021.
([28]) Cum ar fi recunoașterea voinței politice efective a autorității contractante de a încheia un pact de integritate și a capacității sale de a-și asuma angajamentul.
([29]) OCDE, *Catalysing collective action to combat corruption in infrastructure* (*Catalizarea acțiunii colective de combatere a corupției în infrastructură*), 9 decembrie 2022.

— furnizarea unui *program de respectare a integrității* care urmează să fie inițiat în urma măsurii de excludere cu liberare condiționată;

— interdicția permanentă;

— interdicția încrucișată, rezultatul unei norme aplicate de toate băncile internaționale.

4.2.7. Această practică ar putea fi aplicată de UE cu anumite măsuri de precauție, în primul rând o garanție a respectării principiului proporționalității între comportamentul operatorului economic și consecințele excluderii acestuia. Pentru a realiza acest lucru, trebuie elaborate norme clare, transparente și accesibile și trebuie identificate circumstanțe atenuante. Comisia ar putea adopta o comunicare care să stabilească orientări în acest sens.

4.2.8. Sistemul de excludere încrucișată (între autoritățile europene/instituțiile naționale/băncile private) ar putea fi util pentru protejarea pieței interne împotriva utilizării neconforme a resurselor publice alocate licitațiilor, indiferent dacă aceste resurse sunt europene sau naționale. În cele din urmă, acest sistem ar viza achizițiile publice corupte chiar și în cazul în care nu sunt implicate resurse financiare ale UE (a se vedea punctul 2.1).

Bruxelles, 17 ianuarie 2024.

Președintele
Comitetului Economic și Social European

Oliver RÖPKE